Openbaar Zaaknummer: Z/24/259427

Informatienota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Wijchen Global Goals Gemeente

Collegedatum: 17 september 2024

Kernboodschap
Wijchen draagt bij de wereldwijde duurzaamheidsagenda. Daarmee sluiten we aan bij de ambities van de Global Goals. De gemeente Wijchen doet in deze informatienota een voorstel om de koppeling tussen het Strategisch Kompas en de Global Goals verder te versterken. De gemeenteraad heeft op die manier de mogelijkheid om integraal een afweging te maken bij de behandeling van de begroting 2025. Hierin omarmen we de leidende principes zoals opgesteld door de VNG in het programma GlobalGoals4Gemeent. Het voorstel sluit aan bij de koers van het Strategisch Kompas en de ambtelijke inzet daarop.

Eerdere besluiten

Datum	**Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)**
28-09-2023	Global Goals Gemeente

Toelichting

Aanleiding

Eind 2022 stelde de gemeenteraad van Wijchen het Strategisch Kompas: Wijchen 2035 vast. Deze koers voor Wijchen is tot stand gekomen met veel input vanuit de samenleving in Wijchen. In het Strategisch Kompas is opgenomen: " Wijchen is al een Fairtrade gemeente, maar we willen ook een Global Goals gemeente worden. De 17 Global Goals zijn duurzame ontwikkeldoelen die in 2015 door alle lidstaten van de Verenigde Naties zijn aangenomen. Deze doelen vormen tot 2030 de wereldwijde duurzaamheidsagenda. Met dit Strategisch kompas zetten we goede stappen in die richting."

In 2023 heeft de gemeenteraad besloten

- Op termijn deel te nemen aan het programma Gemeenten4GlobalGoals.
- Het college te verzoeken in de begroting 2025 expliciet aan te geven wat de kosten zijn voor deelname aan Gemeenten4GlobalGoals, volgens de leidende principes van dit programma, voor de gemeente Wijchen.
- Hierover een beslispunt op te nemen in de beslisnota begroting 2025 zodat de raad een gedegen integrale afweging kan maken.

De gemeenteraad heeft daarbij tevens het signaal af gegeven niet slechts de vlag te

dragen, maar ook daadwerkelijk aan de slag te willen gaan met de leidende principes die horen bij het zijn van een Global Goals gemeente (Gemeenten4GlobalGoals).

In deze informatienota informeren wij de gemeenteraad over hoe de Gemeente Wijchen invulling zal geven aan het zijn van een Global Goals gemeente en welke middelen we daarvoor vragen beschikbaar te stellen aan de gemeenteraad. De gemeenteraad is dan in positie om deze integrale afweging te maken bij het vaststellen van de begroting 2025.

Global Goals Gemeente (Gemeenten4GlobalGoals)

Gemeenten4GlobalGoals is een netwerk vanuit de VNG, waarin het gemeenten oproept om de Global Goals for Sustainable Development (SDG's) van de Verenigde Naties te omarmen. Waar in dit document gesproken wordt over Global Goals gaat het dus over de SDG's. Het doel van het netwerk is om zo veel mogelijk gemeenten te ondersteunen en stimuleren in het werken met de Global Goals, om zo deze doelen te realiseren. Het staat gemeenten vrij om Global Goals gemeente te worden. Er zijn dan geen verplichte criteria, het gaat om het handelen in de geest van de doelen. Hoe gemeenten dit invullen staat ook vrij.

De VNG heeft als handreiking 10 principes geformuleerd op welke manier een gemeente invulling kan geven aan het zijn van een Global Goals gemeente.

<u>10 principes</u>

De gemeenteraad verwijst is haar besluit naar het aan de slag willen gaan met de principes die horen bij het zijn van een Global Goals gemeente. De aard van de principes lopen door elkaar heen. Een deel geeft een inhoudelijke koers, een deel zit in de uitvoering en een deel zit expliciet in bijvoorbeeld samenwerking. In dit voorstel naar de gemeenteraad zullen we deze principes allen ook verwerken,

1. Besef van verantwoordelijkheid voor 'lokaal én verder weg' en voor 'nu én later'
2. Maak uw bijdrage zichtbaar
3. Duurzaamheid en de Global Goals werken door in het hele beleid
4. (beleids)coherentie voor duurzame ontwikkeling
5. Verankering van de doelen in de gemeentelijke organisatie en kerntaken
6. Participatie van inwoners in besluitvorming
7. Ondersteuning van eigen inzet van inwoners, bedrijven en andere lokale actoren
8. Regionale en interbestuurlijke samenwerking voor duurzaamheid
9. Internationale relaties en samenwerking
10. We doen het samen

Global Goals in het Strategisch Kompas

In het Strategisch Kompas is expliciet opgenomen dat de gemeente Wijchen, na(ast) Fairtrade gemeente ook Global Goals gemeente wordt én dat met het Strategisch Kompas stappen in de goede richting zetten. Met de speerpunten en de ambities geformuleerd onder de speerpunten dragen we als gemeente Wijchen (al) bij aan de doelen zoals gesteld in de Global Goals.

Tijdens de behandeling van Global Goals in de gemeenteraad op 28 september 2023 is aangegeven dat de gemeente Wijchen al veel doet op het gebied van Global Goals. Tevens is aangegeven dat het moeilijk is om in te schatten wat een deelname aan Gemeente4GlobalGoals zal gaan kosten in geld en in capaciteit. Daarom kiest de gemeente Wijchen ervoor om met onze deelname aan GlobalGoals4Gemeente bij de speerpunten van het Strategisch Kompas te blijven en daar de Global Goals aan te koppelen. Op deze manier houden we als gemeente vast aan onze koers en zijn we ons binnen die koers bewust van hoe we dat op een zo toekomstbestendig mogelijke manier kunnen doen.

De koppeling van het Strategisch Kompas en de Global Goals sluit ook bij principes van de VNG; het bewustzijn van duurzaamheid en Global Goals die doorwerken in ons gehele beleid, de hieruit volgende coherentie voor duurzame ontwikkeling en als de eerste stap om zichtbaar te maken waar we mee bezig zijn als gemeente. Daarom willen we als gemeente Wijchen expliciet, gekoppeld aan het Strategisch Kompas met haar zes speerpunten, de Global Goals zichtbaar gaan maken en uitdragen.

Een eerste analyse op het Strategisch Kompas langs de Global Goals laat zien dat er veel raakvlakken zijn. In de eerdere inventarisatie werd deze conclusie ook getrokken. Toen stelde we dat op bepaalde Global Goals de gemeente geen leidende rol heeft. Deze Global Goals hebben we nu ook betrokken in het overzicht, omdat we wel degelijk een rol kunnen spelen. Onderstaand overzicht geeft handvatten om binnen bepaalde speerpunten op bepaalde Global Goals extra inzet te plegen. Het geeft ook mogelijkheden om op basis van een accent op een bepaald goal te kijken welke speerpunten daar allemaal raakvlakken mee hebben en via die invalshoek extra inzet te plegen.

Speerpunten in het Strategisch Kompas	**Global Goals waar we daarmee bij aansluiten**
Speerpunt 1: Voldoende woningen voor inwoners in elke levensfase	
Speerpunt 2: Aantrekkelijke groene wijken en kernen, met goede voorzieningen en bereikbaarheid kernen	

Speerpunt 3: Iedereen aan het werk. Bij het vestigen van bedrijven geldt kwaliteit boven kwantiteit

Speerpunt 4 Een sterke, gezonde en sociale samenleving, met oog voor mentale en fysieke gezondheid, preventie, maatwerk en zorg dichtbij huis.

Speerpunt 5: Energie neutrale en fossielvrije toekomst

Speerpunt 6 Krachtige samenwerking tussen gemeente(n), inwoners, ondernemers en partners

Voorstel Global Goals Gemeente Wijchen

1. *De gemeente Wijchen meldt zich aan als Global Goals gemeente bij de VNG.*

Hiermee maken we kenbaar dat we in ons beleid en in onze strategie aansluiten bij de ambities van Global Goals.

2. De Global Goals worden integraal meegenomen in de monitoring van de speerpunten van het Strategisch Kompas.

Hierdoor kunnen we concreet aansluiten bij acties die we als gemeente Wijchen in het kader van het Strategisch Kompas uitvoeren én zijn we ons bewust van mogelijke bijstelling of aanscherping van onze ambities zoals geformuleerd in het Strategisch Kompas.

3. *Het College van B&W van Wijchen stelt elk jaar (vanaf 2025) een plan op rondom een cluster van Global Goals waarop acties op georganiseerd worden binnen een bepaald thema.*

Deze acties kunnen betrekking hebben op een extra ambitie met betrekking tot die (cluster van) Global Goals, extra bewustzijn of extra inspanning. Voor het Strategisch Kompas is jaarlijks een bedrag ter beschikking gesteld om extra inzet te plegen, hieraan kunnen we de Global Goals koppelen. We stellen daarnaast voor een extra budget ter beschikking te stellen van €10.000 per jaar specifieke extra activiteiten te kunnen organiseren. Voorstel voor dit budget wordt opgenomen bij de behandeling van de begroting 2025 en heeft tevens een apart beslispunt bij deze begroting zoals aangegeven bij de besluitvorming in de raad in 2023.

4. *De principes zoals hierboven gesteld zijn leidend voor de acties die de gemeente organiseert.*

Een belangrijk onderdeel van deze principes is de participatie met inwoners en ondernemers en hen ook te ondersteunen bij initiatieven. Een deel van het budget stellen we daar ook expliciet voor ter beschikking. Dit budget kan ingezet wordt bij initiatieven die passen bij de dat jaar vastgestelde cluster van Global Goals. Zo houden we focus, maar bieden we ook ruimte.

5. *We monitoren nieuwe inzichten en ontwikkelingen op het gebied van Global Goals en specifiek hoe we daar als gemeente aan bij kunnen dragen*.

We nemen in dat kader bestuurlijk en ambtelijk deel aan events van de Gemeenten4GlobalGoals campagne voor kennisuitwisseling. We laten ons inspireren en inspireren vervolgens onze inwoners en ondernemers. Om dit te kunnen faciliteren wordt een deel van het budget beschikbaar gesteld.

6. *We communiceren expliciet.*

Bij communicatie over acties uit het Strategisch Kompas kijken we ook of ze bijdragen aan de doelstellingen van Global Goals en waar mogelijk maken we dat zichtbaar door één of meerdere iconen.

7. *We doen dit samen met de inwoners en ondernemers*

De gemeente Wijchen is al Fairtrade Gemeente. Dit pakken we samen op met de stichting Fairtrade Wijchen. Deze samenwerking blijven we continueren en trekken we in gezamenlijkheid breder naar alle Global Goals. De stichting onderhoudt de contacten met andere Fairtrade en Global Goals ondernemingen in onze gemeente. Deze stichting speelt ook nu al een belangrijke rol in het Wijchense netwerk van inwoners, bedrijven en andere lokale actoren die zich al inspannen op het gebied van duurzame ontwikkeling. De kosten voor de inspanning van de stichting worden in een subsidieverband vastgelegd en zijn gedekt in het jaarlijks budget ten behoeve van Global Goals.

Budget

De beleidsmatige inspanningen zijn gekoppeld aan het Strategisch Kompas. Inspanningen daarop worden gedekt in het bestaande budget behorend bij de uitvoering van het Strategisch Kompas. Daarnaast zetten we in op extra activiteiten rondom de Global Goals zoals hierboven beschreven, waarbij we inzetten op betrokkenheid van

inwoners en ondernemers. Immers; alleen de vlag ophangen is niet voldoende. Het voorstel is om een jaarlijks budget vast te stellen van €10.000 waarin de bovenstaande 3 activiteiten gedekt worden. Deze worden inhoudelijk bewaakt door het jaarlijks door het College van B&W vastgestelde Global Goals Plan.

Doel	**Inzet**	**Budget**
Ontwikkeling van Wijchen als Global Goals Gemeente	Laten inspireren en anderen inspireren	€3.500
Initiatieven faciliteren	Initiatieven van inwoners en ondernemers faciliteren	€4.000
Global Goals Community ontwikkelen	Gezamenlijke inspanning met Fairtade Wijchen in een vast te leggen subsidieverband	€2.500

Gevolgen

Dit voorstel is een uitwerking van het aansluiten van de gemeente Wijchen bij GlobalGoals4Gemeenten. De financiële gevolgen (€10.000, structureel, nieuw beleid) worden meegenomen bij de behandeling van de begroting 2025.

Communicatie

We communiceren expliciet over de inzet van de Gemeente Wijchen op Global Goals. We gaan hierover ook in gesprek met inwoners en ondernemers aan de hand van thema's die we bij de hand gaan pakken.

Uitvoering of Vervolgstappen

1. Vanaf 2025 stelt het College van B&W een jaarlijks plan op waarbinnen de focus wordt gelegd voor de jaar met betrekking tot de Global Goals.
2. We verbreden onze jarenlange samenwerking Fairtrade Wijchen naar de Global Goals en leggen dit ook vast in een subsidieverband.

Geheimhouding:

Niet van toepassing.